

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 99. ANULU XVIII.

Sabiu, in 13/25 Decembrie 1870.

Invitare de prenumeratiune

„Telegraful Romanu”.

Cu inceputul anului 1871, se deschide prin acăstă prenumeratiune nouă la acesta foia.

„Telegraful Romanu”, va fi că și pâna acum de două ori pe săptămâna Dumineca și Joi a Prețiului abonamentului e:

Pentru Sabiu pre anu 7 fl., pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 50 xr., pe $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarchia austro-ungurescă pe anu 8 fl. pe $\frac{1}{2}$ anu 4 fl. pe $\frac{1}{4}$ anu 2 fl. v. a.

Pentru România și strainatate, pe anu 12 fl., pe $\frac{1}{2}$ anu 6 fl., pe $\frac{1}{4}$ anu 3 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugați a nu întârziă cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogăm a se scrie curat, și epistolele de prenumeratiune a nî se tramite francate — adresându-le de dreptul la

Editura „Telegrafului Romanu” in Sabiu.

Nr. Cons. 944. 1870.

Preacinstitoru Parinti Protopopi ! Cinstitoru Par. Administratori protopopesci ! Cinstita preotime ! și Iubitilor crestini din Archidiecesa romana gr. or. a Ardéului !

Crestinii nostri din comună Sân-Georgiu în Treiscaune vedindu, ca biserică loru e atât de ruinoză, incătu fără pericolarea sanatăției și chiar a vietiei nu se mai poate întrebuită, de asemenea scola loru e atât de mică și intunecosă, incătu numai cu greu se potu tinea prelegeri cu copiii, au otarită in sinodul loru parochialu caificarea de nou atât a bisericei, cătu și a scălei, adunându spre scopulu acestă după putinția o cuantitate mare de materialu și o sumulită frumosă de bani, și asternendu planurile acestor zidiri dimpreuna cu preliminarul speselor consistoriului nostru spre aprobare se röga, că acestu Consistoriu sa esopeze pre calea cea mai potrivita unu ajutoriu dela crestinii nostri din Archidiecesa la întreprinderea acăstă.

Consistoriulu nostru archidiecesanu, pre de o parte convingându-se din relațiile loru cătu și a Par. Protopopu respectivu despre zelul, ce-lu au acesti crestini pentru biserică și scăla, și prin acestea pentru luminarea loru, iér' de alta parte sfârindu planurile acestea de bune, le-au și aprobatu, otarindu că pentru ajutorirea loru in cele ce le mai lipsescu, sa se facă o colectă de bani in intrég'a nostra Archidiecesa.

Scimus cu totii, Iubitilor! intre ce impregiu-răi critice au traitu confratii nostri din tienutul Secuimei și trăiescu și pâna in diu'a de astazi. Cu totii simtiem daunosele urme, ce le-au lasatu influențele tempilor de mai insinute asupr'a crestinilor nostri din Secuime. Nicărea nu este atât de amenintata naționalitatea și confesiunea nostra că acoło.

Sa prevenim deci, Iubitilor! periculului acestuia, ce ne amenintă cu perderea unui membru însemnat din trupulu bisericii și națiunei noastre, dandu bucurosi filerulu nostru fratilor, cari dorescu înaintarea bisericii și scălei, dar le lipsescu mijlo-

Punctul principal in tienutul Secuimei este opidul Sepsi S. Georgiu. Veniti dar' cu totii pre acești frați ai nostri să-i ajutără in nobil'a loru întreprindere, că prin acăstă sa se imbarbateze și ceilalți crestini din Secuime spre astfeliu de întreprinderi. —

Parintii Protopopi suntu insarcinati, că adunându din fractulu loru banisorii, ce i voru dă creștinii nostri spre scopulu acestă, să-i inainteze acestui consistoriu celu multu pâna in lun'a lui Martiu 1871, de unde spoi se voru tramite comunei amintite spre a-si pute la primăveră viitoria incepe zidirile. —

Sabiu, din siedintă Consistoriului archidiocesanu tienuta in 23 Novembre 1870.

La insarcinarea Escl. Sale Parintelui Archiepiscopu.

Nicolau Popescu, Vicariu archeișcopescu.

Indiferentismu.

Sabiu 10 Decembrie.

Scimus aceea, ca reprezentanții a scaunului Sabiu și-a intogmito unu comitetu central din sinulu seu pentru pregatirea obiectelor și proiectelor, ce au a se desbată in adunarea generale a reprezentanților. In comitetala acestă suntu alesi că membrii din partea românilor dnii Dr. Ioanu Borcea, Vas. Ardeleanu, Bucuru Cioranu, Ioanu Rebega, Nicolau Milea, unu economu din Sadu, preotii din Sacadate și Avrigu.

Fiindca români și asiă suntu putieni in comitetul central: asiă e presfrenic lucru, ca amu presuposu, că membrii români togm'a pentru aceea, ca suntu in numără micu, voru frecuentă cu diliginta siedintiele comitetului. Insa ce destiu a trebuitu se ni intimpine bland'a și corecta nostra supozitioane?

Comitetulu a tienuto dela inițiatirea lui pâna acum vre-o cincisiedintie, și români totu-de-aun'a prin unu s'a celu multu prin trei membrii, și și acesti'a veniau la ciasulu 11, ca domnii cei mari, dora pentru aceea, ca plat'a e totu aceea, că acestor'a, carii stau in brazda din dori pâna la sfintitula sôrelui!

Incepându siedintie de astazi a fostu de fată numai unolo, Nicolau Milea —, către prândiu apoi și parintii din Sacadate și Africa reclius Avrigu!

La ordinea dilei au statu urmatorele obiecte:

1. Alegerea notarilor comitetului, s'a alesu patru dintre români: Dr. Borcea și Ardeleanu, carii n'au fostu de fată și asiă protocolu nico s'a pututu face și in limb'a romană, despre care Bonfinius dice că mai multu pentru dens'a ne luptămu, decătu pentru viață —, se înțelege, — pre tempulu loru și nu noi, ei mosi nostrii, de carii nouă, precum se vede, nu multe ne pasa!

2. Proiectul privitoriu la redicandele scoli agronomice. Ce câmpu largu aci de lucrare binecuvantătoare și pentru economia naționale a românilor! Si ce s'a facutu din partea membrilor români pentru interesele romanimei scaunale? Vi spus, nemică, căci nu au fostu, cine se dica o bombo. Se voru face scoli de agronomia și industria pre spesele noastre comune, dupacum li voru prii intereselor sasesci, și din scolile noastre comune voru fi eschisi români, ramurile de economia și industria, după care trăiescu români cu seracia și asiă scia Dumnedeu pânăcându, voru fi eschisi profesorii și instructorii români și scump'a nostra limba.

3. Banii veduvelor și copiilor seraci — orfanismulu. Unu proiectu, că avereacă acăstă sa se primăsească in administratiunea reprezentanției primă comisiiune orfanale. Mi se pare ca proiectul acestă l'a respinsu și comitetul —, români presenti abunăsema. Oméniloru buni și cu inim'a miloșă! Sasii usioru potu purta lips'a acăstă, căci in comunele loru și asiă există ordine in administratiunea comunale, unu tata orfanale controlato, dar' la noi nu. Avereacă, banii veduvelor și orfanilor nostrii suntu dati in institutele pecuniari streine fără s'au cu fructificare putienă, de multe ori espusi și pericolitărei.

Cogetati, cum delaturati reulu acestă!

Venio nunc ad fortissimum.

4. Protestul cetăției Sibiului in contră incorporării scaunului loru filiali Seliscesi Talmaci. Protestul s'a acceptat de comitetul central și se recomanda adunări generali și acceptare cu aceea că acel'a sa se presentedea universitatii dejă conchiamate prin deputati alegendi spre inaintare la regim.

Cu privire la protestul acestă se poate constată din cele disce, că in contră lui nu s'a ridicat nicio voce din partea acestor'a, pre cari vreau sasii ai scôte pre usia afara.

Scoboriti ve Selistenilor și Talmaciilor la tiéra — in arena parlamentaria și aici ve aperi drepturile vostre. Numai umblati cu instantie in traista pre la usile graciei, căci a trăi din gratia e și rusoe, și trăiesci numai de adi pâne mane!

Iéra membrii reprezentanței și ai comitetului sa fie barbati intregi și sa-si împlinescă datorintă primita asupra-si!

Evenimente politice.

Delegațiile au amanat siedintele plenare pâna după serbatori, comisiiile inse lucra inainte și e sperantia ca in a inainte de serbatori voru fi gală cu esaminarea bugetului.

In siedintă din 17 Decembrie c. n. a dietei ungurești se votara bulevard pentru capitala. Cu ocazia desbaterei objectului acestui a s'a vedutu opinii diverse in sinulu partidelor. Vukovics a datu dietei sa intielegă, ca Pest'a nu e celate ungurescă nici centrul naturalu. Elu exprima temere, ca sîrurile de case ce se voru clădi de ambe părtele „căile radiale“ (sugărat) inca nu voru fi ungurescă cum nu suntu nici colosurile de case ce resaru pre sîrulu Dunarei, și cari portă nume nemtiesci. Tiszá reflectă la temereacă acăstă, că nu vine a se luă in considerație cetățenii cari vorbescu, ci cari simtungurese și patriosismulu cetăților sorori este cunoscutu din destul, pentru că sa pareze temeră că cele a lui Vucovics. — Incidentul acestă lu înregistrâmu la locul acestă pentru că amintesc o impregurare a cărei procesu a trebuitu sa fia atinsu și in dieta Ungariei pre care nici Tisza nu-lu potu refrângă decătu cu „patriotismulu“ ungurilor ce vorbescu nemtiesce.

Se vorbesce ca delegații din Germania de sudu au staroitu pre lângă Bismark sa folosescă ocazia și medialiseze pre regii și principii nemtiesce, pentru că unitatea germană se devina o faptă implinită. Contele Bismark a resistat inispietăi acestei a ce i venia din partea republicanilor nemtiesci, cu scopu că sa aibă o rezerva pentru tempulu cându nemții austriaci voru fi matori pentru incorporarea loru in aceșta unitate, ceea ce Bismark nu o mai crede asiă indepartata (?). Ceea ce e mai curiosu vine la urma. Contele Bismark nu e numai unu unitariu germanu, ci elu se fia insa și republicanu (?). Elu sa se fia exprimat

către unul, ce i-arăta necesitatea de a deveni Germania republică în modul urmatoru: „Dile I eu insu-mi sum republicanu, inse pentru republika inca nu a sositu tempulu.”

Conferința, ce era să se tîna în caușa rusoturceșca, încă în 14 Decembrie, pare a fi înmormentată. Sciri respondite din London spun că cabinetul de aci, că să nu cada în vre-o cursă de ale lui Bismarck, nu a vrut să emite invitatările către poteri. De alta parte inse afirma că cu începutul (în 8) lui Ianuarie conferința se va aduna, la carea din partea Russiei și a Turciei se va asternu un compromis acceptabil de totu puterile.

Cestiunea Luxemburgului provocată de Prusia sub cuvântu, că ducatul acesta nu a padit neutralitatea, pare a se termina cu aceea, că ducatul, de cărui nu la Prussia de dreptul, va fi totu-si incorporat la nouu imperiu nemtiesc. Locuitorii remonstrăză, inse se întrebarea, de cărui remonstratiunea loru va avea vre-unu succu, fără de concursul altoru eveneminte?

Lângă cestiunea Luxemburgului, ne spunu diuariile din Viena, că a mai resarit un'a, cea româna. „Presse” scie din „isvoru bunu” și în ceteri financiale se vorbesce, că principalele Carolu a comunicat agentilor sei de pre lângă puterile, cari au subsemnatu tratatul de Parisu, că stipulațiunile tratatului acelui'a, incătu privesc principalele dunarene, pre lângă tôte imbunătătirile ce au mai urmatu mai tardu, a pusu statul romanescu într'o pusețiune ermafrodită, ce impedecea desvoltarea lui. De altmirea comunicatiunea principala se restringe pre lângă aceste gravamine și se feresce de a face propunerii formulate.

Dupa tôte aceste „Presse” ins'asi nu crede în scirea acelui'a, pentru că adaugă, că trebuie acceptata adeverirea ei. De cărui s'ară adeverit scirea acelui'a, continua acel'asi diuariu, atunci abdicarea lui Goriakoff, Bismarck și a principelui Carolu de tratate se poate consideră dreptu de unu plau comunu. Principalele Carolu a aratatu puterilor, încă înainte de începerea resbelului franco-nemtiesc ca referința României (Donaufürstentümer) către Pórtă nu e de sustinutu. Póte că atunci n'a aflatu audiu și asi și a amânatu planurile la începutul resbelului, pâna cându pasulu celu brusc a lui Goriakoff l'a incuragiatur spre alu imită. In București acum ierăzi apare ide'a de a staru pre lângă puterile ce au subsemnatu pacea de Parisu, că România (Rumänien) sa devina unu regatu independent. Planul acesta este înaintat și spriginito de consulul generalu prussianu de acol'o, dlu Radovicz. Elu insa nu lucra de sine ci și spriginitu de Bismarck în politic'a acelui'a. Cancelariul Germaniei de nordu, precum se vorbesce, în trecutu, a avutu de scopu a aduce dorintele principelui Carolu în conferința din Londonu.

In fine totu „Presse” asta ca din Versailles a

venit indigitatiunoa, ca principalele sa astepte tempuri mai bune. — Totu cantecul citatei foi despre cestiunea româna culminéa într'aceea, că Austria sa lucre într'acolo, ca referintele României de astăzi fatia cu Port'a (?) (potrivit juriudiunea consulara) sa ramâna și pre venitoru în vigore.

Dietă Ungariei.

Siedintă din 14 Decembrie a casei magnatelor o deschide presedintele Majláth la 1 ora. Dintre ministri suntu de facia presedintele min. Andrássy, min. de finanțe Kerkapoly și Festetics. Protocolul se cetește și autentică. Se anuncia unele petițiuni în curs.

Conte G. Károlyi ascene după acest raportul comisiunei financiare despre legile de contribuție prezentate spre desbatere. Comisiunea recomanda primirea neschimbata a proiectelor și doresce că numai proiectul de lege despre contribuția consumului de vinu și carne, să se verifice în modul propus de stâng'a, la desbaterea casei deputatilor.

Proiectul de lege despre contribuția de săhărui se cetește și primesce; asemenea și celelalte proiecte după o scurtă desbatere.

Încheierea siedintei la 1/2 3 ore. Siedintă din 14 Decembrie a casei deputatilor o deschide presedintele Somssich. Dintre ministri: Gorove, Horváth și Andrássy.

Dupa autenticarea protocolului se transpunu unele petițiuni în cursă comisiunei de finanțe.

Benj. Guth y interpelăza pre ministrul de finanțe în privința repartitiei contribuției funduaria.

K. Széll ascene raportul comisiunei financiare despre proiectul de lege și planurile pentru regularea Dunarii între Pest'a și Bud'a; anuncia totu odată și unu votu separatu alu duplii Wahrmaun. Ambele raporte se voru tipari.

V. Szilágyi prezinta raportul comisiunei centrale despre construirea bulevardului.

E. Horn anuncia în numele sectiunii 8. unu votu separatu.

Se incinge după aceste o desbatere scurtă cându se pună rapoartele acestea la ordinea dilei.

Majoritatea decide pre Vineri.

Ministrul de comunicatiune ascene unu proiect de lege despre construirea drumului de feră Eperies-Tarnow; se transpune comisiunei pentru drumul de feră.

Încheierea siedintei la 3/4 2 ore. Siedintă din 16 Decembrie a casei deputatilor o deschide vice-presedintele Bittó la 10 ore.

Dintre ministri: Gorove, Horváth, Eötvös, Szlávy și Festetics.

Dupa finirea formalelor se anuncia unele petițiuni în curs.

Dupa aceste ascene referentul P. Mihalyi raportul comitetului centralu despre proiectele de lege privitorie la contribuția funduaria și monopoului de tutnu.

Cu privinția la proiectul de lege din urma 1. Györfy da în numele sectiunii 5 și 8 unu votu separatu.

Rapotele și voturile separate se voru tipari și considerându-se urgintă objectul decide casă a se pune în siedintă de luni la ordinea dilei.

Comisiunea financiară a aprobatu în principiu proiectul de lege ascernutu de presedintele ministrilor, a stilisatu inse §§. 1. și 2. mai detinutu. Comisiunea recomanda acceptarea proiectului, declarându deslucirile facute de ministrul de finanțe despre starea imprumutului pentru înfrumsetarea Buda-Pestei de destalitare.

Dupa o desbatere lungă asupr'a proiectului acestui'a, la care iau parte intre altii Irányi, E. Simonyi ministrul de com. Gorove, Lud. Csernathy, Sabb. Vukovich, K. Tisza, Ign Helffy, I. Madarasz, Al. Csiky și Berzenczey declară presedintele la provocarea unor deputati dela stâng'a, ca desbaterea se va continua și încheia în siedintă de mână.

Ministrul de finanțe Kerkapoly ascene după aceste proiectul de lege despre indemnitatea danda regimului pentru lunele prime ale anului 1871 și röga casă alu transpune ingraba comisiunei financiare.

Siedintă se încheia la 3 ore.

Siedintă din 17 Decembrie a casei deputatilor o deschide presedintele Bittó. Dintre ministri: Andrássy, Kerkapoly, Horváth, Szlávy, Gorove, Bedecovics și Festetics.

Se autentica protocolul siedintei trecute. Presedintele anuncia mai multe petițiuni, care se transpunu comisiunei respective.

Referentul comitetului financiar, K. Széll ascene raportul despre proiectul de lege relativ la indemnitate, presantat în siedintă trecuta de ministrul de finanțe. Se va tipari.

Ministrul pentru apărarea terei conte Iul. Andrássy prezinta proiectele de lege: despre înmulțirea cavaleriei honvedilor cu 8 escadrone; despre organizația corpului medicalu a honvedilor și despre denumirea a 20 medici noi; despre recrutarea de mai aproape etc. Proiectele se voru tipari și transpune sactiunilor.

Se trece, la ordinea dilei, la care urmează încheierea desbaterei despre proiectul de lege în

FOIȘIORA.

Genurile în limb'a romana de P.—*)

Că totu 'n natura și 'n a nostra limba
Doue genuri proprii cuvintele schimba;
Dar' avemu si lucruri de genu neutrale,
Cari 'n concordare cu partea formale —

Singulioru legă de genu barbatescu,
Si-apoi în plurale trecu la femeiescu.
Genulu se cunoște din semnificare
Ori dela vocal'a cea de terminare. —
Masculine-su tote că barbati facute
Numele de gente, virili atribute;

Pre langa acestea poti să mai aduni
Si douaspre dicee nume dela luni.
Er' ce'a-ce porta femeiesca fire,
Atari atribute nume, 'ntipuire,
Precum și numirea, care se cuvine
Celloru siepte dille fă-le feminine.

Celle ce d'acestea nu se voru tienă,
Mergu la terminare, precum vomu vedé.
Candu e d'a distinge din terminație,
Totu ce 'n a, finesce la feminu pune;
Numai : tata, popa, papa-su masculine,
Aga, pasia, Voda, și-altele straine,
Si numele proprii celle barbatesci,
Com e : Luca, Toma, sè nu le gresiesci.

*) Vedi „Tel. rom. nr. 82.”

Cuvintele celle ce 'n e, termineză,
De regula genulu femininu formează,
Mai alesu abstracte 'n — ere, — ire, — are,
—ime, —ine, —une, —tate, —tute, —ore :
Apoi totu căte nu le vei aflu
La cellea escepte, ce voru mai urmă
Er' candu e, ni-arata vre-o virilitate
Cum e : rege, duce, principe, abate,
Frate, nene, bade, presule, parente,
Jude, june, mire, ginere, docente,
Celibe, studente, ospetii ce vinu,
Si-alte că acestea, dau genu masculinu.
La e, celu virile se mai nimeresce :
Epure, si cane, sierpe, verme, pesce,
Eduire, berbecce, altu-cum ariete,
Purece, peduchie, siorece, parete,
Munte si respinte, fonte cu sorgenti,
Ponetele ce trece preste mari torrenti.
Mai insira ; ghimpe, cornice, tetiune,
Peptene, fornace, codice, carbune.
Nu uită de : sange, dinte, castravete,
Pepene, si lapte, morcov, burete,
Si de mandrușu sore, că e pré frumosu,
Punele pre tote la genulu barbosu.
Cu e, neutrale suntu de totu puciene,
Asia : fole, ventre, pantace si bine,
Amne, nume, carme, crime si solame,
Flume, si essame, régime, sistrame.
Candu e celu finale trec 'n u, său a,
Genului acestori se va conformă.

Masculine-su tote, celle 'n u, finite
Décă-su cu vicia, si-asia 'ntipuite,
Apoi ; perii, ochii, umerii, genunchii,
Flopii, fulgii, soldii ugerii renunchii,
Creierii, grumadii, porii menuntie,
Nervii, muschii, cracii, sugeii cei rei,
Mai pene : burdufii, sgarcii si gutlegii,
Pasii, pumnii, mucii, sioricii si negii.
Multi dicu și : calcii, buricii, ficutii,
Scuipatii, spurcatii, apoi galinatii,
Si-altele asemenei căte mai gasesci,
Pia cu iertare lucruri omenesci,
Masculinul asta și-unele cuvinte
Ce ni înfaiesieza omenesci vestimente;
Papucii, cipicii, calciunii, araci,
Nastorii, cerceii, bumbii, clinii, sacii,
Scutecii, ciorapii, caieri si desagi.
Foi, pantalonii, cioreci si nadragi.
Numele de arbori prin u, terminate,
Si-unele obiecte din lemn formate ;
Stalpii, capriorii, grosii, si butucii,
Usciorii, cuierii, catusii, ulacii,
Lastarii, si ramii, fusci cu manunchi,
Bustenii, copacii, si-acestor'a trunchi.
Stangenii si cotii, latii, sulinarii,
Pripionii, pocimpii, tiernii si parii,
Protiapil si scriptii, reslogii, hurlugii
Cincurii, ghirtocii, mugurii si pupii,
Strugii si gategii, tersi si laturoi
A pomii-loru nume, tinerii altoi.

privint'a bulevardu'i pestanu. La desbaterea de astazi iau parte referentulu Virg. Szilagyi, E. Horn, Lad. Berzenzey, S. Vokovich si min. Goroove. Projectul se accepta in fine; a treia cetera se va face manea.

Incheierea siedintei la 1 ora.

Dela resbelu.

Depesile prussiane devinu din ce in ce mai modeste. Ce se sia cauza? Pana ieri unu micu succesa repurtata in vecinalatea catonu'va sate era buciumatu prin depesie regesci si principesci, nu ca o singura victoria, ci ca trei patru seu cinci victorie deosebite, dupa numerul satelor cari inconjurau locul luptei. Astazi Prusacii se mărginescu a inregistrat puru si simplu ocuparea orasului Blois, parasit de francesi. Acestea, intariti prin noue trupe sosite dela Est si dela West, apera linia rului Loire dela Mans si pana la Vierzon. Intalniri dese, ne spune depesica din Berlinu, se intempla intre diferite corperi ale ambelor armate pre aceea linia. Cine insa este birutoru? Gloriosulu telegrafu alu gloriosilor si umanilor cotropitorai ai Francei nu ne-o spune. Pentru dera din aceste deduce ca acelui loviri n'a fostu locmai spre laud'a dloru.

Suntemu cu atat mai multa in dreptu a deduce acesta candu scimu ca depesile loru anuntau, dilele trecute teribili si repetite victorie la Orleans, la Beaugency, etc., nimicirea completa a armatei dela Loire, alu carei materialo aru fi mai totu in manile nemiloru, si candu iera-si depesile loru vinu a doua di a marturii ca nu pre era adeverat ce spuneau ieri. La aceste marturiri, sa adaugem aci urmatorele constatari sicure luate din relatiuni oficiai ale guvernului dela Tours, care n'are deprenderea nici a infla succesele sele, nici a-si simulata reversurile.

"Retragerea armatei dela Loire s'a efectuatu fara alte sacrificie de catu gretele tunuri de marina ale taberei de langa Orleans, cari au fostu tintuiti (pusi in neputinta d'a servi). Nici o portiune din artilleria de campaniu seu din trenu, nici o aprovisionare n'a fostu luata de inamicu."

Orleans a fostu parasit, din cauza tergiversarilor generariului d'Aurelles care de si sicuru d'a putea resiste, a esitat d'a espune orasului la o bombardare inevitabile din partea inamicului.

O depesia oficiala a lui Gambetta catra prefecti confirma in modu si mai positivu aceste informari. "Desmintiti, fara esitatiune, dice elu, scomotele alarmati asupra situatiunei armatei de la Loire, colportate de reu voitorii spre a provocat discuragiarea si demoralisarea. Veti si strietu in adeveru afismandu ca armata este acun in pozitioni forte bune, ca materialele seu este ne atinsu seu imultita si ca se pregatesco a reincepe lupta contra cotropitorilor."

O corespondinta a nostra particularia, cu data de 8 Decembre si care o credem fata bine informatu ne dice: "Starquescu in sperantia, eramuse dicu credintia, ca vomu invinge. Ce ni-a lipsit este unu generariu; acumu organisarea este facuta si esiecurile trebuie sa fia luminata pre generari. Avemu, — se-ti spuiu lucruri positive, si spuiu ce amu vedutu in mare parte eu insu-mi, — avemu 500,000 de omeni bine armati si eseritati, la Loire, in Bretania si la Nord. In trei dile aceste armate se potu uni si combatte impreuna pre inamicu ale carui puteri — spre Loire — nu se suie la mai multe de 250 pana la 300,000 de omeni. Speru ca vomu si sfersitu cu luptele in corpori trunchiate si ca curendu vomu asta c'acesti 500,000 de luptatori introniti voru si respinsu pre Prussiani si voru pleca spre Paris. La finele lui Decembre, vomu ave alti 300 pana la 400,000 de luptatori bine armati. Sa speram dera, se credem ea Francia va esi triumfatore."

N'avemu mai nici o scire de pre campula de resbelu. Generariul Chanzy face numai cunoscuta ca puterile inamice pre Loire nu suntu asa formidabili cum se pretindea.

O scire de la Versailles, publicata de foile germane, ne spune apoi ca generariul francesu Faidherbe cu 80,000 de omeni din armata de la Nord inainta spre Rouen. Diferite corperi din aceiasi armata au ocupat dilele trecute orasiele Ham si St. Quentin, slungandu pre inamicu, cu seriose perderi.

Aceste sciri, aduse la aceea a perderilor suferite de Germani, la Parisu si la Loire, nude dupa chiaru raporturile prussiane, pana la 9 Decembre au perdu 53,000 de omeni morti, raniti, si prizonieri, dovedescu ca Francia nu e asa lesne de redus, precum se crede. Apoi chiaru acestu timpu de oprire in operatiunile militarie ale inamicilor civilisatiunei nu dovedesc ore ca ei se afla inaintea unor puteri mai numerose si mai tari de cumu isi inchipuia?

Rom.

Sabiu 8 Decembre.

Adi s'a tienutu primulu si nodu protopresbiteralu in traetul I al Sabiu lui, precum prescrie statutul organic din anii trecuti.

De membrii ai sinodului protopopr. s'a verificatu:

I. clericali: parintii Zacharia Boiu, Ioanu Hanzu, Petru Bacha, Constantin Barbesiu-Nicolau Oancea, Nicolau Racuciu, Nicolau Rechitanu, Petru Juga, Luca Sav'a, Daniilu Niamtu, Aleandru Predoviciu si Iacobu Popoviciu.

H. Mireni, din parochiele: Amnasiu, Dr. Ioanu Nemes, Valea, Nicolau Resoiu, Turnisoru, Savu Munteanu, Gusteritza, Irimie Bicha, Galesiu, Tilisc'a, Stefanu Priche, Stefanu Milea, Sin'a Nico-

la Barbu, Poplac'a, Ioanu Got'a, Vasile Neagu Sabiu, cetatea int. Antonu Bechinitiu, Sabiu suburb, Josef, Georgiu Campeanu, Sabiu portu turnoului Iacobu Bolog'a, Seciu, Nicolau Platosis, Selisce, Ioanu Stoflea, Dimitrie Sierbu, Dimitrie Borci'a, Dim. Vas. Pop'a, Christianu, Ioanu Dordea, Sibielu, Stefanu Paulu, Gurariului, Iacobu Arsenie, Ioanu Rebeg'a jun., Cacova, Aleandru Lebu.

De notarii ai sinodului protopresv. s'aalesu par. Nicolau Oancea si d. Stefanu Paulu.

Scannul protopopescu s'a constituit din urmatorii membri: asessori p. p Constantiu Barbesiu, Petru Jug'a, Luca Sav'a, Nicolau Oancea Aleandru Predoviciu, Nicolau Rechitanu, defens. matr. Dr. Ioanu Nemesiu; notariu p. Contianu.

Comitetul protopresv. consta din: par. Daniilu Niamtu, Nicolau Racuciu Iacobu Popoviciu, Coman Bac'a, si din dd. Iacobu Bolog'a, Ilie Macelariu, Dr. Dim. Racuciu, Dr. Ioanu Borci'a, Aleandru Lebu, Stefanu Paulu, Dr. Ioanu Nemesiu, Stefanu Milea.

Membrii epitropiei protopresv. suntu: PP. Nicolau Cristea, Zacharia Boiu, Constantin Stezaru, Antoniu Bechinitiu si Grigoriu Mateiu.

Bibliografie. "Antea carte de lectura" a edatu dlu prof. si prot. Ioanu Popescu carea v. consistorialu nostru archidiaconescu o face cunoscuta archidiaconesei resp. invetigatorilor in modulu urmatoru:

"Parintele protopopu si profesorul la institutulu nostru pedagogico-teologicu Ioanu Popescu au compus si edat u carte de lectura pentru clasele elementari intitulata: "Intea carte de lectura si invetitora pentru scolele populare romane" si o au asternutu consistoriului nostru archidiaconescu scolaru cu acea rugare, ca sa o aduca la cunoscinta invetigatorilor nostrii, si de se va asta practicabila, sa o introduca pre langa cele-lalte carti de felul acesta in scolele noastre confesionale.

Consistoriulu nostru archidiaconescu scolaru, primindu acesta carte, au olatu in siedint'a sea de astazi, a o aduce la cunoscinta invetigatorilor nostrii din archidiaconesa pre langa aceea insarcinare, ca ei sa si o procure, sa o studieze mai antisun binu si din tote punctele de vedere, sa o iee apoi ca obiectu de discussiune in conserintiele loru anuale si sa si de protocolarimente parerile loru asupra acestei carti, si cu deosebire sa se dechiare, ca potu ei invetia dupa cartea acesta, seu ba, si ca are seu nu are vre-o preferinta satia cu Abcdariulu introdusu si usuatu pana acum? cari pareri apoi sa se asterna consistoriului nostru archidiaconescu, ca conformu §-lui 122 p. 2. din statutul organic sa impartasiasca aceleia Sinodului archidiaconescu spre mai departe ormare,

Deci Precinstiele Vostre, ca inspectori districtuali de scolele noastre confesionale, sunteti insarcinati cu executarea acestei otariri consistoriale, adeca a aduce la cunoscinta respectivilor invetatori circulariului acesta."

O recensiune speram ca va urma si in fota nostra asupra cartiei celei ce dovedesc de altintre la totu casulu uou progresu in se- liul acesta de literatura.

Romania.

In senatu s'a votat u la trouu, si Duminec'a trecula s'a si presentat Marii Sele principelui in coprinderea urmatore!

Pre Inaltitatea Domne,

Senatul se simte si asta-data fericit u totu-d'a-un'a, candu i se prezinta ocaziunea de a vorbi cu Domitorul tierei, despre interesele si trebuintele ei.

Fidelu interpretu alu simtiemintelor cari domneaza nationa romana, senatul va da concursulu seu guvernului Marii Tele pentru tote legile cari voru tinde la desvoltarea si consolidarea institutiunilor noastre, la tote mesurile cari voru avea de scopu a face ca ordinea, justitia si libertatea bine inteliesa, se fia garantate fia-caru'a, si se va si a face ca legile tierei se fia in armonia cu miscarea societatii in calea progresului.

Suntemu serici de a constata, ca guvernul Marii Tele a padis u stricta neutralitate vis-a-vis de puterile straine cu tote difficultatile ce au nastocu din resbelulu crancenu care a urmat si urmeza inca, si care a ingrijit lumea intraga. In respectul neutralitatii si alu drepturilor puterii

Plantele erbose, cari n'u termina
Inca adopteaza form'a masculina,
Apoi: snopii, rugii, curpenii, tulenii,
Strugurii, bobocii, simburii, cocenii,
Si legum'a care n'u va termina

La genulu virile se va comporta.

Neutrali suntu inse din atari bucate,
Ce se tienu de plante, fructele arate:
Grave, ordie, meie, uredie, ovete,
Si-apoi cucurudie pane-su neculese.

Er' din pome numai merulu face mere.

Si d'ace'a genulu neutru recere.

Pre langa acestea ca se traiesci bine
Pune de mancare si-aste masculine:
Casii, cartabosii, recii, sangeretii,
Salamii, carnaclii, covrigii, pesmetii.

Taietii, muietii, colacii cei moi,

Si se abii si faguri, tiene stupi si roi.

Dà la masculine si u, minerale,
Numele de venturi, si de ce-i astrale,
Apoi: muntii, alpii, partile de lume,
Fluvii si codrii, propriile nume

De celati si sate, ville ce-i asta

Deca nu termina 'n femininu a.

Stau la u, virile: numii si toti banii,
Nunerii, terminii, calculii si anii,
Tempii, seclii, fastii, aborii, vaporii,
Campii, agrii, brusii, coltii, stropii

norii,

Puntii, bolovanii, si murii cei tari,

Catunii si molii luminosi fari.

Celle l' alte lucruri prin u terminate,
Cate nu le asti mai susu aratare

Punele pre tote 'n genulu neutru;

Er' virili de-ora trece 'n neutru plurale

Se scii ca si sensul inca-lu voru schimbă;

Soru, noru, manu in fine au trecutu la a.

Ce'a ce deriva prin diminutive

Ca si prin sufiese ce-su augmentative,

De regula porta, genulu ce se cade

Vorbei primitive, din care rezade !

Er' adiectivale genulu si-au culesu

Dupa substantivulu, celu subintilesu,

Terminului technicu, si vorbei straine,

Ori recastigate din celle latine,

Lasa genulu limbei, din care descinde,

Deca analogulu altu-cum nu pretinde.

Genulu inse celor ce 'n plurali voru si,

Dela 'ntipitulu singulariu s'a sci.

Deca dupa celle pan'aci 'nsrate

Vei asta cuvinte necalificate,

Cauta-le si la lexicografia,

Candu va si ea gal'a din academia;

Si-apoi de vei crede ca nu-i lucru greu,

Fa-le 'n versuri tote, se le 'nvietiu si eu.

¹) porcu, purcellu, purcellandru etc.

²) pluralii (numeri), substantive (nume), regate, principate (staturi) etc.

Iornă streină constă stabilitatea existenței noastre politice și a drepturilor statului nostru, facia cele-lalte staturi.

Tîră se felicită de bunele relațiuni în cari ne gasim cu Înalta Pôrta și cu cele-lalte puteri garante, și va căuta, prin faptele ei, a-si atrage pre- viitorul buna-vointă a totorui puterilor garante.

Senatulu impreuna cu tîră se felicită pentru consimtiamentul guvernului imperial-regale alu Austro-Ungariei, de a se desfintă starostiele de prin districte, și a se negoia desfintarea jurisdicției consolare. Era în adeveru timpul că România să-si completeze iudependentă sea din intru, și spera ca și cele-lalte puteri voru avea aceea-si bune dispoziții.

Sympathia și recunoscîntă pentru națiunea franceză, care a contribuită atât de multă la consolidarea statului român, voru remanea nestere în animale românilor, săra a uită consideraținea ce trebuie să avemă și pentru cele-lalte poteri garante.

In privința finanțelor, senatulu se va grabi cu multiamire a cercetă proiectele de legi cari voru tindă la simplificarea sistemului nostru financiar, căci dorîntă tîră este de a vedea finanțele statului întrebuită într-un modu eficace și cu multă economia, săra a trece preste sumele alocate prin bugetu. Din regularitatea incasărilor și a plătilor, care trebuie să sia obiectul preocupării constante a guvernului Mariei Tele, nasce creditul, care este arteră principale de avutia.

Senatulu a vedițu cu multiamire ca o parte din căile ferate fiindu terminata, său și pusu în circulație, și-i place a crede ca în currendu, terminandu-se și cele-lalte resouri, potrivită actelor de concesiune, tîră se va bucură de efectele loru bine-facătoare.

Senatulu a vedițu cu multiamire ca guvernul să occupe de crearea unui institutu de crediționariu, și ascăpta cu nerabdare că asemenea institutu de creditu sa se intinda la toate ramurile activității naționale.

Bună situație a finanțelor statului nu poate fi de cău rezultatul unei bune situații economice.

Nu trebuie să perdemu din vedere, ca agricultura este principalul isvoru alu avuliei noastre naționale, și sperăm ca guvernul Mariei Tele să occupe cu osebită atenție de prosperarea ei, silindu-se a nu-i sustrage de cău capitală rea și bratiale strictamente necesarie pentru serviciul statului.

Senatulu împartășește în totulu intenția guvernului Mariei Tele, de a dă instrucțiunile publice o direcție mai multă către carierele productive, și studiile facunde de cău către funcțiunile statului.

Datinile și istoria acestei tîră, probéza că poporul român, fiindu din natura de unu caracteru blandu, este lesne de guvernău, și sperăm că cu timpul, nouele noastre instituții înradacinate din dîn dî mai multu în usorile și moravurile noastre, și guvernul Mariei Tele insistându cu perseverantia pentru aplicarea legilor cu stricătia, ele voru produce și la noi efectele bine-facătoare, ce au produs în alte tîră: și astfelu sperăm că nu se voru vedea fapte de natură e preocupării naționale și guvernul Mariei Tele.

Senatulu impreuna cu tîră va inconjură cu devotamentu și iubire Augustă Vôstra persoană, pentru intarirea tronului și consolidarea dinastiei.

Sa traiesc Mari'a Ta!

Sa traiesc Mari'a Sea Dômna!

Sa traiesc jun'a principesa Mari'a!

Sa traiesc România și a totu puternicul Domnedieu sa aibe sub a sea săntă protecție națională și alesulu ei.

Președinte, A. C. Plagino.

Secretar: D. Florescu, Gr. Moscă.

Cestor, colonel Locusteanu.

La acestă M. Sea a respunsu:

"Io impregiurările de facia primescu cu cea mai viuă multiamire promisiunile și sentimentele exprimate prin adresă senatului cu atât mai verosu, ca ele vinu din partea unui corp eminentu conservatoriu în interesulu căruia să de a sustine, de a intarî tronul și a luptă pentru ordine și stabilitate.

"Numai prin mantienerea prestigigului totorui institutionilor, vomu ajunge la acesta tîrta, și sum convinsu ca respectul legilor de către guvern și guvernanti, ne va asigură intarirea și prosperitatea României."

Varietăți.

* * * (In conferinția de domine și a trecută) a partitei lui Deák, s-a decisu între altele că, în casu cându opusetiunea aru voiu să facă vorba multă cu ocazia desbaterilor a-supr'a projectelor de legi relative la contribuționea de case, tabaco și cu osebire la asia numită în demnitate, să se observe facia de acăstă cea mai mare înisce, inse totu odata și cea mai mare tenacitate; și dintele să se tîna neîntreruptă de la 10 ore dimineață pînă la 4 ore d. m. și déca cu toate acăstea nu se voru deliberă toate afacerile urgente înainte de serbatori, să nu se tîna ferie, ci dintele să se continue pînă ce se voru regulă toate afacerile, cari nu se potu amenă.

* * * ("Dacia") banca generală de a securare și de creditu în București. Sub acestu titlu vedîramu publicându-se în diariile din România înșinuirea unei societăți ce său formatu cu scopu, de a luă inițiativă la fondarea unui institutu naționalu pentru afaceri de asecurare și de creditu. Salutăm cu bucuria incepătului facutu pentru fondarea unui asemenea stabilimentu naționalu român, care va fi unu factoru potînt pentru dezvoltarea, prosperarea și înflorirea comerçului și a industriei române și care, prin fondarea sea va face a se oprî în tîră milioane de franci, cari se treceau în stînește pre fia-care anu de către societăți stîne, cari singure se ocupau pînă acum de acăstă ramură însemnată a creditului publicu. Afacerile bancei „Dacia” cuprindu în specialu următoarele ramuri de asecurări: 1. Ramură incendiului (socoul); 2. ramură grandinei; 3) ramură transportului și 4) ramură de asecurare pre-vîță. Fia-care ramură de asecurare formăza o aciune osebită ab bancei și se va manipula în parte. Capitalulu aciunilor se va emite deocam-dată pînă la sumă de 2,000,000 franci; elu se poate însemna prin decisiunea aciunilor, dacă acăstă va fi necesariu. — Garanția materială pentru asecurările preluate și pentru indegoridile ingagiate la afacerile de creditu o formăza: 1) Capitalulu aciunilor; 2) rezervele premielor; 3) veniturile premielor curente; 4) fondulu de asecuranță.

* * * (Încercare de corumpere.) "Cur." Istorioră ce o dâmă aici lectorilor, să petrecu dilele tr. în urbea nostra Iasi. „Unu ovreu contrabandieru să a presentat înaintea duiu oficiu de pompieri: Hociungu, propuindu o remunere de 20 galbini pre septembra, déca va permite că se tréca preste barieră prin carele pompierile unele transporturi de drozdii. D. oficiu primindu propunerea, a luat dela ovreu 2 galbini, dreptu arvonu, după care iodata a și denunciatu saptulu la primaria. În alta dî d. oficiu, tinen- du-se de cuventu, a și lasatu a se încarcă unu furonu de fenu la Copou, permitindu ovreului că se ascundea întrensulu o cantitate însemnată de drozdii. Dér' mare fù surprinderea ovreului cându audî, că d. oficiu în locu sa se tîna de conventionea facuta, a adusu caroul deadreptulu în ogradă primariei, descarcandu acolo și supunendu consiliilor toate obiectele contrabandate, pentru cari, dreptu recompensa, a și primitu iodata 12 galbini, adică a trei'a parte din valoreea totală a drozdilor. — Faptul credem, că este mai presus de orice comentariu. — Inca căte-va fapte că acăstă în toate orașele, și români voru morală jidăimea. —

* * * Garibaldi a adresato în dîlele treceute din Autun următoare scrisore către Henri Quesnet în Belgia: „Domnulu meu, eu suntu fiul poporului și amicul apararei naționale. Déca viața mea actuală o compăredî cu instincțele și aspiraționile mele, me aflu pusu în contradicție. Eu, carele suntu contrarul pedepsei cu moarte, și carele reprezentu între omeni ideea pacei și a fraternității, acum'a iau parte la unu resbelu, care este în contradicție cu principiile mele; dar eu suntu inimicul banditoru și că atari privescu en pre Prussia, pre Bonaparte și mai nainte de toate pre Papa. Eu pînă la evenimentul dela Sedan, amu fostu susținitorul dinastiei prusiane, căci pre acelu tempu aceea dinastie nu era inoa bandita, și ei avea omenirea să-si datorăscă scăparea de celu mai mare inimicul alu seu, de inselatorulu dio Rom'a și de susținitorii lui. Dar acum și dinastia prussiana a devenită bandita, pentru că, în ingăfarea victoriilor sale, calca suptu picioare o națiune care a facutu atât de multu pentru progresul

omenirei. Eu pre nemtii ii privescu de frati ai mei și sperdito, ca densii, condamnă atitudinea conducerilor sei, voru recăscigă prece și salută Europei. Arma lui Bonaparte este nimicita, Franța este umilită și toti pessimistii lumii, precum și tiranii și jesuitii o consideră că strivita pentru totudeun's. Dara nouă nu ne este permisă a crede asiă ceva, și mai nainte de toate nemtii aru trebui să se convingă despre contrar. Francesii în nenorocirea loru său desceptati, și astăzi aici numai este nici unu barbat capabil de a se loptăcare să nu ridice armă pentru apărarea patriei sale. Barbatii Germaniei stau armati pre teritoriul francesu, daru scădiu pre fiecare di sdruncinat de lupte și de bôle, pre cându apăratii Franciei cu toate perderile ce au suferit, se imiliuiesc pre dî ce merge. Franța este inca absolu incapabila de a si mesura puterile sale cu armata germană pre câmpu deschis. Aceasta este adeverul. Dar armata francesă respandita pre întregu teritoriul Franciei, este mai putină espusa atacurilor inimice și prin noile sale insuflări, este învingibile, pre cându poziția prusienilor devine din dî în dî mai critică. Ceea ce ti-am spus, nu este nici decum esagerare. Eu me aflu în situație poporului, simtiesc palpitate lui și cred că nu me inseliu; cu unu cuventu eu marturisescu că amu multă incredere în bună reușire a resbelului. G. Garibaldi." "Cor. d. I."

Concursu.

Devenindu vacanta stațiunea de învățători la scola confesională în comună Islandul-mare, "Nagy-Ikland" protopresbiteratul Muresiu-Osiorheiu, se deschide concursu pînă la 1-mă Februarie 1871.

Emoluminte 130 fl. v. a. din lăda bisericiei. Carti libere și o gradina frumosă de legumi.

Doritorii de a ocupa acăsta stațiune pînă la disul terminu, să-si ascără suplică sea proveditu cu documente despre studiile absolutive, supunendu-se și năționalistul dreptu la scaonul protopresbiteralu în Muresiu-Osiorheiu.

Muresiu-Osiorheiu 6 Dec. 1870.

Partenie Trombitas și de Bellu protopresbiteru

Concursu.

La scola gr. or. din comună Boldoru, în protopiatul Lugosului, comitatul Carasius. —

Emolumintele suntu: salariu anualu 94 fl. 50 cr. 15 meti de grâu, 15 meti de cuciudiu, 50 pf. de sare 12 pf. lumini, 1 maja de clisa, 8 orgii de lemn din care se incaldește și scola, 3 jugere liveciu, cortelu libru cu gradina de 1 jugeru.

Recursele instruite cu privire la statutul organicu, să se adresă: Către o. sinodu parochialu gr. or. din Boldoru; — la D. protop. G. Pesteanu în Lugosiu.

(102—2) Comitetul parochialu.

Citatînă edictala.

Teresia Macra — nascuta Ciura, din Silvasiul superior, de religiunea gr. orientala, carea a parasită cu necredinția pre legiuitoru ei barbatu Ianosiu Macra lotu de acolo — de religiunea gr. catolică — de 4 ani de dile, fără să sci unde se află, se cădea prin acăstă în timpu de unu anu dela datul presint, înaintea subserbului scaunu protopopești, căci la din contra să înabsenția ei se va decide caușa divortială incaminată de către barbatul ei mentionat, — în sensulu prescrișorului canone a sănătei noastre biserici.

Hatiegă în 10 Novembre 1870.

Scăunul protopopești gr. or. alu tractatului Hatiegă.

I. Ratiu protopopu.

Concursu.

Nr 476 1870.

Spre ocuparea postului de notariu comunalu în Cacova cu unu salariu anualu de 300 fl. v. a. bani gală cuartier naturalu și 50 fl. v. a. rebonificare pentru lemn de focu se prelungesc terminulu pînă în 31 Decembrie curențe stilulu vechiu.

Concurrentii au de a-si predă concursele loru bine instruite inspectoratului cercualu.

Inspectoratul cercualu Selisice,

Sabiu în 8 Decembrie 1870.

97—3

Bursa de Vienă.

Din 12/24 Decembrie 1870.

Metalicele 5% 56 25 Act. de creditu 247

Imprumut. nat. 5% 65 65 Argintulu 122 50

Actiile de banca 729 Galbinul 5 90